

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

208. An si Princeps statuat, ne suis priuillgiis potiantur ij, qui subditi non sunt, fiat contra Immunitatem Ecclesiasticam, & Clerici illis non possint vti? Et deciditur, quod statutum, per quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

statutum in hæc verba fanciuit. Diuinitus constituta maiestas nostra, cum à Monachis, quorum testata, pietas atque virtus est, & ab aliis multis cognouerit legem à Domino Nicophoro, qui ad imperium peruenit, de Ecclesiis Dei, Religiosisque omnibus latam, tum præsentium malorum, tum vniuersalis huius euerfionis, atque confufionis causam & radicem extitisse. Nam ex quo lex illa robur habuit, nihil boni penitus in hodiernum vsque diem vitæ nostræ contigit, sed potius contratio nullum omnino genus calamitatis intermisit, statuit per auream hanc Bullam, cui subscripsit, indicatam ab hoc præfenti die cessare debere ac deinceps irritam, nulliusque momenti manere conditis ante illam legibus, tam de Ecclesiis, quam de Religiosis domibus, vim roburque suum obtinentibus. Hæcæus Basilius Imperator, vt patet apud Bersamonen in *Nomocanone Phocij*, & Leunclauium *tom. 1. lib. 2. in Orient.*

6. Nec desinam hic apponere id quod norat Illusterrimus, & doctissimus Archiepiscopus Bracharenfis Acugna in *Decret. Gratiani. cap. si gens Anglorum. n. 5. dist. 56.* Barbosa de iur. *Eccles. lib. 1. c. 39. §. 2. n. 200.* Francisc. Longus in *Breniar. Chronol. anno Domini 704.* Cochier in *vindictis libert. Eccles. p. 1. c. 33. n. 23.* & ante illos Cardin. Baron, anno Christi 701. nempe, olim Deum florentissimum Regnum Hispaniæ Mahometanis & Mauris tradidisse, non quia in fide (semper enim Hispani fideles) sed quia in iurisdictione à sancta Sede Apostolica defecerat. Vnde intelligant Principes (subdit Baronius) quam male sibi, suisque Regnis consulant, qui Ecclesia inra tollere, vel immiquere conantur, quod ipsum repetit rursus aliis locis anno 1100. n. 34. item 1104. n. 14. & 1148. n. 47. vbi ostendit Principes opprimendo Ecclesiasticam iurisdictionem Regnorum suorum interitum & amissionem accersere.

7. Igitur Principum Consiliatij si desiderant regna stabilire, & ab eis calamitates attere, consulant Reges, vt imitentur Basiliem, nihilque contra libertatem Ecclesiasticam constituant, sed si qua constituta sunt, abrogent omnino, & in conspectu opinionum illam sequantur, quæ magis fauet Ecclesiæ vt tradunt Doctores, quos citauit in *p. 1. tract. 2. resol. 65.* Imò Antonius Soula in *Bull. Cæn. 6. 14. dist. 76. num. 5.* docuit, quod opinio communis non est attendenda, quando altera contraria fauet iurisdictioni Ecclesiasticæ. Vnde Sanchez in *opuscul. tom. 1. lib. 2. cap. 4. dub. 15. n. 31.* Baldellus *tom. 1. lib. 5. dist. 39. n. 1.* & Suarez contra Regem Angliæ, *cap. 34. num. 4.* docuerunt in hac materia obseruandum vt in fauorem Religionis, & consequenter in fauorem exemptionis amplietur potius, quam restringatur Ecclesiastica immunitas. Et ideo Iason. in *l. filiusfamilias, §. Dini, ff. de leg. 1. num. 82.* asseruit, in dubiis opinionibus consulendo, supra in *tr. 1. & iudicando eam esse tenendam, quæ fauet Ecclesiæ, ex cap. fin. de sent. & re iudic. & ex l. sunt personæ, ff. de relig. & sumpt. funer. & ita etiam docuit sacra & in *Ref. 118. Rota in vna Veneta cens. anno 1606.* quam penes me §. vlt. & in impressam habeo, *fol. 15.* Vel saltem quando, v.g. est dubium, an statutum sit, vel non sit contra immunitatem Ecclesiasticam, consulatur prius Summus Pontifex, vt docet Bernardus Iustus in *defens. libert. Eccles. fol. 27.* quod etiam docuit Carolus Imperator adductus à Granado in *cap. memoriæ 19. dist.* in his verbis. Vsq; quoque per epistolam, aut per idoneos suæ partis Legatos Apostolicam interpellat sublimitatem, vt potissimum sua sancta legatione dignetur decernere, & quid in talibus sancta Romana lex statuit definire, & is corrigatur, & cæteris modis imponatur. Ecce quid faciendum sit in casibus dubiis, nempe ad Summum Pontificem recurrere, Et*

Quæ hic est supra Refol. 201 & in Ref. 162. §. Ad priuilegium, in fin. & in Ref. 190. §. Sed, prope fin. & in fine Ref. 195. & infra in Ref. 214. §. 1. post medium, & num. 82. asseruit, in dubiis opinionibus consulendo, supra in *tr. 1. Ref. 42. §. 2. prope fin. & vers. Et hæc, & in Ref. 118. Rota in vna Veneta cens. anno 1606. quam penes me §. vlt. & in impressam habeo, fol. 15. Vel saltem quando, v.g. est dubium, an statutum sit, vel non sit contra immunitatem Ecclesiasticam, consulatur prius Summus Pontifex, vt docet Bernardus Iustus in *defens. libert. Eccles. fol. 27.* quod etiam docuit Carolus Imperator adductus à Granado in *cap. memoriæ 19. dist.* in his verbis. Vsq; quoque per epistolam, aut per idoneos suæ partis Legatos Apostolicam interpellat sublimitatem, vt potissimum sua sancta legatione dignetur decernere, & quid in talibus sancta Romana lex statuit definire, & is corrigatur, & cæteris modis imponatur. Ecce quid faciendum sit in casibus dubiis, nempe ad Summum Pontificem recurrere, Et*

clarum est, quòd quando adest controuersia inter iudicem a cum, & Ecclesiasticum, an sua sit iurisdictione, iudex Ecclesiasticus, tanquam dignior de hoc debe: cognoscere, vt ex Sanchez & aliis notauit in *part. 4. tract. 1. resol. 64.* quibus non addo Narbonam in *recopil. leg. 20. gloss. 23. num. 17.* Paramum in *respons. 1. pro iurisd. S. Officij, c. 4. num. 1.* & Lallium Baglione in *defens. lib. Eccles. part. 2. propof. 16. fol. 53.* vbi sic ait: [E chiaro che quando fosse in dubio se la giurisdictione sia dell'Ecclesiastico ò dellaico, che deue il Ecclesiastico como quello che è più del puo cognoscere il fatto.] Sic ille.

Quæ hic est inf. Ref. 197. & in Ref. 198. & 199. §. 1. ad med. & in Ref. 328. §. 9. ante med. vers. tandem, & alii §. 8. ead. notationem.

RESOL. CCVIII.

An si Princeps statuat, ne suis priuilegijs potiantur ij, qui subditi non sunt, fiat contra Immunitatem Ecclesiasticam, & Clerici illis non possint vti? Et deciditur, quod statutum, per quod tolluntur alicui Clerico ea quæ de iure communi sibi competunt, est contra libertatem Ecclesiasticam. Ex part. 1. tract. 2. Ref. 60. alii §. 9.

§. 1. Non esse statutum contra immunitatem Ecclesiasticam putauit D. Carolus de Grassis de *officib. cler. esset. 1. n. 26.* Azorius *p. 1. lib. 5. cap. 23.* qui citat Bartolum, & Felinum in *cap. Ecclesia S. Mariae*, & idèd Clericos huiusmodi priuilegio non gaudere. Et rationem adducit: quia Princeps in tali statuto nullam facit mentionem de Clericis; & idèd non est inualidum defectu iurisdictionis. Deinde, aliud est, beneficium, vel priuilegium non concedere; aliud verò derogare: nam hoc, quod est concedere, absque vlla iniuria alitrius sit, adimere verò, tollere, aut ex parte minuire, sine iniuria, & damno minimè contingit. Ergo, &c.

2. Sed ego de hoc casu interrogatus à Sereniss. Principe Philiberto, respondi affirmatiue, & adduxi nostrum P. Duard, qui in *comment. in Bull. Cæn. lib. 2. cap. 15. §. 19. n. 41.* contra Azorium in specie loquens, hanc sententiam docet. Et ratio est: quia, vt in *superiori Refol.* dictum est, statutum, per quod tolluntur alicui Clerico ea quæ de iure communi sibi competunt, est contra libertatem Ecclesiasticam, vt notat Filiucius *tom. 1. tract. 16. c. 10. §. 8. n. 271.* Riccius in *praxi tom. 2. resol. 207. num. 8.* Mandellus de Alba *lib. 1. conf. 8. n. 3. & 10.* cum aliis. Sed in nostro casu denegatur Clericis priuilegium, quod de iure communi illis competit. Ergo, &c. Probo minorem, Nam de iure communi Clerici possunt gaudere, & vti beneficio statutorum, & priuilegiorum alicui Vniuersitati, vel eodem generi personarum concessorum, vt patet ex *c. constit. de restit. in integr.* vt notauit Duard, *vbi sup. n. 11. 14. 31. 33. 40. & 41.* Ergo, &c. Et ita secundum hanc sententiam tunc fuit determinatum.

Quæ multo hanc sequitur, §. Sed alii ad med.

Sup. hoc in ref. not. propter teritæ, & in print. & sup. in Refol. 70. §. 2. ad med. & inf. in tr. 3. Ref. 6. §. 1. ad med.

RESOL. CCIX.

Quædam ciuitates habent priuilegium, vt qui ad eas conueniunt habitacionis causa, non possint per quinquennium ab eorum creditoribus constringi: queritur, an si Princeps in causa particulari statuat per publicam scripturam, ne aliqui debitores, inter quos nominat quendam Sacerdotem, possint dicto priuilegio frui, an inquam, hoc statutum sit contra Immunitatem Ecclesiasticam?

Et supponitur primo de iure communi Clericos posse gaudere, & vti beneficio statutorum priuilegiorum alicui Vniuersitati, vel certo generi personarum.

Secundo